EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 26.07.1999
KOM(1999) 391 lopull.

99/0172 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

poikkeuksellisen rahoitustuen myöntämisestä Armenialle ja Georgialle tehdyn neuvoston päätöksen N:o 97/787/EY muuttamisesta laajentamalla se koskemaan Tadžikistania

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. TADŽIKISTANIN YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Tadžikistanin talous, kuten Armenian ja Georgiankin, romahti suunnitelmatalouden päätyttyä ja entisen Neuvostoliiton hajottua. Talouskriisi oli pahimmillaan, kun tasavaltojen väliset maksut ja kaupankäynti lakkasivat käytännöllisesti katsoen kokonaan, maksurästejä alkoi kasaantua ja hinnat nousivat hyperinflaatiovauhtia. Lisäksi infrastruktuuria tuhoutui, kaupankäynti keskeytyi ja suuria pakolais- ja pakkosiirtolaisjoukkoja joutui muille alueille eri väestöryhmien välisten vihamielisyyksien vuoksi. Näissä kriittisissä olosuhteissa kokonaistuotanto laski jyrkästi (kaksi kolmasosaa) ja keskivertoväestön elintaso painui alle köyhyysrajan.

Jatkuvien sisäisten levottomuuksien vuoksi Tadžikistan oli viimeisiä IVY-maita, jossa talousuudistukset saatiin käyntiin. Useiden vakauttamisyritysten jälkeen ja sotaa käyvien osapuolten välillä tehdyn rauhansopimuksen ansiosta Tadžikistanin talous kasvoi ensimmäisen kerran vuonna 1997 (1,7 prosenttia). Kahdesta ulkoisesta talouden häiriöstä huolimatta (jatkuva raaka-ainehintojen - erityisesti puuvillan ja alumiinin hinnan - lasku maailmanmarkkinoilla ja Venäjän rahoituskriisi) kokonaistuotanto kasvoi voimakkaasti eli noin 5,3 prosenttia vuonna 1998, joskin lähtötaso oli hyvin matala. Huolimatta puuvilla-alan luotonkasvusta ja valuutan jyrkästä heikentymisestä suhteessa Yhdysvaltain dollariin (33 prosenttia vuoden 1998 elokuusta vuoden 1999 maaliskuun puoliväliin) inflaation vuosivauhti hidastui alle 3 prosenttiin joulukuussa 1998. Julkisen talouden vaikeudet jatkuivat vuoden 1999 alussa, kun valtio ei onnistunut keräämään riittävästi tuloja ja keskuspankki jatkoi suorien luottojen myöntämistä käteisvarojen puutteesta kärsivälle puuvilla-alalle. Vuonna 1998 vaihtotaseen vaje kasvoi 5,5 prosentista 15,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen (ilman julkisyhteisöjen tulonsiirtoja), kun vientitulot laskivat ja Venäjän maksusuoritukset vähenivät. Vuoden 1998 lopussa bruttovaluuttavaranto oli ainoastaan 65 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, mikä vastaa 1,4 kuukauden tuontia. Tadžikistanin maksutaseen odotetaan pysyvän häiriöalttiina keskipitkällä aikavälillä.

Vuoden 1998 lopussa Tadžikistanin ulkoinen velka oli vielä 1 263 miljoonaa dollaria, joka vastaa 98 prosenttia BKT:sta. Ulkoisen rahoitustarpeensa ja riittämättömän valuuttavarannon vuoksi maalle on kertynyt huomattavia maksurästejä velkojille ja rahoituksen tarjoajille, ml. yhteisö (jolle Tadžikistanin maksurästien kokonaismäärä on noin 74 miljoonaa euroa myöhästymiskorot mukaan lukien), vuonna 1992 käyttöön annetuista kaupallisista luotoista, joilla rahoitettiin ruuan ja lääkkeiden tuontia. Tadžikistanin viranomaiset ovat kuitenkin täysin sitoutuneet suorittamaan jäljellä olevat rahoitusvelvoitteensa yhteisölle ja ovat jo suorittaneet joitain vähimmäismaksuja.

Tadžikistan on köyhin IVY-maa ja eräs maailman vähiten kehittyneitä maita, ja suurin osa sen väestöstä elää köyhyysrajan alapuolella. Sisällissodan vuoksi maa on köyhtynyt entisestään ja köyhyys on levinnyt entistä laajemmalle, ja hallitus on joutunut vaikean haasteen eteen yrittäessään selviytyä pakolaisten, maan sisällä pakkosiirrettyjen (700 000) ja kotiutettujen sotilaiden aiheuttamasta ongelmasta. Paikallisten poliittisten ongelmien lisäksi Venäjän rahoituskriisi on elokuusta 1998 lähtien vaikuttanut syvästi väestöön, josta suurella osalla on vaikeuksia saada perustarpeensa tyydytettyä. Jos julkista taloutta ei saada pysymään hallinnassa, saattaa syntyä houkutus jättää sosiaaliavustuksia maksamatta ja samalla julkisen talouden tuki toistaiseksi heiveröisen rauhansopimuksen toteuttamiselle heikentyisi.

Perustarpeiden tyydyttämiseksi Tadžikistan - kuten Armenia ja Georgiakin - on viime vuosina joutunut turvautumaan kansainväliseen humanitääriseen apuun, josta yhteisön osuus on ollut huomattava (apua on annettu erityisesti ECHOn kautta). Tacisin ja elintarviketurva-avun kautta jo myönnetty tekninen apu on kuitenkin myöhästynyt turvallisuussyistä, ja marraskuussa 1997 neuvosto lykkäsi päätöksen poikkeuksellisen rahoitustuen myöntämisestä Tadžikistanille, koska maa ei ollut pannut täytäntöön IMF:n tukemaa talouden vakautus- ja rakenneuudistusohjelmaa.

2. POLIITTINEN TILANNE

Useita vuosia jatkuneen sisällissodan jälkeen Tadžikistanin hallituksen ja Tadžikistanin yhdistyneen opposition välillä allekirjoitettiin rauhansopimus kesäkuussa 1997. Rauhansopimuksen keskeisiä elementtejä on vapaa ja okeudenmukainen perustuslaillinen kansanäänestys sekä syksyllä 1999 pidettävät parlamenttivaalit ja presidentin vaalit.

Sopimuksen täytäntöönpano on ollut vaikeaa, koska kaikki Tadžikistanin aseistetut ryhmittymät eivät ole prosessin täysivaltaisia jäseniä. Väkivaltaisuudet, joista osa on kohdistunut ulkomaalaisiin, ovat aiheuttaneet ongelmia sekä rauhanprosessille että kansainvälisten rahoittajien toiminnalle.

YK ja kansainväliset rahoituslaitokset jatkavat kuitenkin rauhanprosessin tukemista, jonka onnistuminen ei ole tärkeää ainoastaan Tadžikistanin tulevaisuuden vaan koko Keski-Aasian kannalta. Euroopan yhteisö on paikalla ECHOn edustamana ja tästä vuodesta lähtien pyrkii normalisoimaan suhteensa Tadžikistanin kanssa rehabilitaatio-ohjelmansa avulla. Siihen kuuluvat myös uudet sopimusjärjestelyt. Täytäntöönpanon ajoituksessa otetaan kuitenkin huomioon poliittinen edistyminen yleisessä turvallisuudessa ja rauhanprosessissa, erityisesti perustuslaillisen kansanäänestyksen järjestäminen ja hyväksyttävissä olosuhteissa järjestetyt vaalit.

3. IMF: N OHJELMAN TILANNE

Myönnettyään Tadžikistanille hätäluotot joulukuussa 1997 ja huhtikuussa 1998 IMF hyväksyi kesäkuussa 1998 kolmivuotisen tehostetun rakennesopeutusohjelman (ESAF) Tadžikistanille. Tuen määrä on 128 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ja sillä vahvistetaan vakauttamissaavutuksia ja pyritään saavuttamaan kestävä kasvu. Ohjelman keskeisiä tavoitteita on tiukan raha- ja finanssipolitiikan palauttaminen, valuuttakurssin ja korkojen vakauttaminen, kotimaisten voimavarojen käytön tehostaminen ja valuuttavarannon kasvattaminen. Rakenteellisissa uudistuksissa keskitytään teollisuus- ja maatalousyritysten yksityistämiseen, yksityisen sektorin kehittämiseen ja rahoitus-, maatalous- ja sosiaalisektoreiden uudistamiseen.

Lisäksi IMF ja Maailmanpankki tekivät 11 päivänä joulukuuta 1998 päätöksen kutsua koolle neuvoa-antava ryhmä, jonka tavoitteena oli lisätä niiden rahoitusjärjestelyiden käyttöä, joita IMF ja Maailmanpankki toteuttavat Tadžikistanin ja muiden sellaisten IVY-maiden hyväksi, joiden talouksiin Venäjän kriisi on vaikuttanut erityisen paljon. Koska nämä maat ovat jo ylittäneet kiintiönsä mahdollistaman rahoituksen, IMF ja Maailmanpankki ovat pyytäneet poikkeuksellista lisätukea kahdenvälisiltä rahoittajilta, erityisesti Euroopan yhteisöltä.

Vaikka Tadžikistan ei onnistunut toteuttamaan ESAFin tukemaa ohjelmaa aivan täysin, IMF jatkoi joulukuussa 1998 viranomaisten sopeutus- ja uudistuspyrkimysten tukemista ja suositteli ensimmäisen vuosittaisen ESAF-järjestelyn väliarvioinnin loppuunsaattamista. Lisäksi se hyväksyi viranomaisten pyynnön rahaston varoista annettavan rahoituksen lisäämiseksi (6 miljoonaan dollariin) ESAF-järjestelyn nojalla.

Tadžikistanin hallitus on ryhtynyt tarmokkaisiin toimenpiteisiin ulkoisten häiriöiden vaikutusten torjumiseksi, ja harjoitetun talouspolitiikan ansiosta inflaatio on hidastunut odotettua nopeammin, taloudellinen toimeliaisuus on elpynyt ja reaalitulot nousseet. Keskeisten alojen rakenneuudistukset näyttävät etenevän tyydyttävästi, joskaan eivät täysin alkuperäisessä aikataulussa. Viime aikoina rakenneuudistus on edistynyt myös aloilla, jotka olivat aiemmin myöhässä aikataulusta. IMF:n taannoisen (toukokuussa 1999) Tadžikistaniin tekemän tarkistuskäynnin tulokset olivatkin rohkaisevia, ja odotettavissa on, että toisesta kolmivuotisen ESAF-järjestelyn alaisesta vuosiohjelmasta tehdään myönteinen päätös lähiaikoina.

4. EHDOTETTU POIKKEUKSELLINEN RAHOITUSTUKI TADŽIKISTANILLE

Komissio katsoo, että Tadžikistanin talousohjelma on vahva ja kattava. Jos ohjelma pystytään toteuttamaan kokonaisuudessaan, sillä voidaan varmistaa riittävä talouden vakauttaminen ja rakennemuutosten avulla luomaan pohja markkinataloudelle. Ilman ulkoista lisäapua uudistusprosessi kuitenkin vaarantuisi ja maan ulkoinen tasapaino heikkenisi merkittävästi vuonna 1999 eikä maa selviäisi kansainvälisistä rahoitusvelvoitteistaan keskipitkällä aikavälillä.

Tadžikistan, joka on yksi maailman vähiten kehittyneitä maita, on oikeutettu Maailmanpankin IDA-ehtoisiin (Kansainvälinen kehitysjärjestö, IDA) lainoihin sekä IMF:n ESAF-lainoihin, joissa molemmissa on erittäin edulliset ehdot.

Koska Tadžikistanin sosiaaliset ja taloudelliset olosuhteet ovat poikkeuksellisen ankarat ja maan talous on äärimmäisen haavoittuvainen ulkoisten häiriöiden osalta, komissio katsoo, että maata pitäisi tukea edullisella tuella ja että maa tarvitsee poikkeuksellista tukea, joka muodostuu lainoista ja suorista avustuksista, joilla tuetaan maan vakauttamis- ja rakenneuudistusohjelman toteuttamista.

Neuvosto teki 17 päivänä marraskuuta 1997 päätöksen N:o 97/787/EY[1] poikkeuksellisen rahoitustuen myöntämisestä Armenialle ja Georgialle ja myöntyi periaatteessa harkitsemaan samanlaista tukea Tadžikistanille sitten kun Tadžikistan voisi saada etua ylemmän luotto-osuuden järjestelystä IMF:n kanssa.

Tammikuussa 1997 Tadžikistan sitoutui täysin hoitamaan jäljellä olevat rahoitusvelvoitteensa yhteisöä kohtaan ja takaa tällä hetkellä sen, että se hoitaa jäljellä olevista yhteisön veloista johtuvat vähimmäishoitokulut. Maassa toteutetaan parhaillaan myös kattavaa sopeutus- ja uudistusohjelmaa kolmivuotisen ESAF-järjestelmän puitteissa, jonka IMF hyväksyi kesäkuussa 1998. Näin ollen vaaditut edellytykset yhteisön poikkeukselliselle rahoitustuelle näyttävät nyt olevan olemassa.

Näin ollen ja kuten komissio ilmoitti jo tiedonannossaan neuvostolle ja parlamentille 20 päivänä tammikuuta 1999[2] komissio aikoo ehdottaa Armenialle ja Georgialle marraskuussa 1997 myönnetyn rahoituksen lisäämistä mahdollistaakseen poikkeuksellisen tuen myöntämisen Tadžikistanille. Komissio ehdottaa, että 17 päivänä marraskuuta 1997 tehtyä neuvoston päätöstä N:o 97/787/EY muutetaan niin, että pitkäaikaisten lainojen ja avustusten nykyisiä enimmäismääriä korotetaan seuraavasti:

– lainojen enimmäismäärää korotetaan enintään 75 miljoonaa euroa

– avustusten enimmäismäärää korotetaan enintään 35 miljoonaa euroa, joka rahoitetaan yleisestä talousarviosta.

Nämä määrät vastaavat Tadžikistanin jäljellä olevia rahoitustarpeita ja kattavat myös ne rahoitusvirrat, joita tarvitaan maan maksurästien suorittamiseen yhteisölle (maksurästien määrä oli 73 miljoonaa euroa 31 päivänä maaliskuuta 1999 ja se kasvoi noin 200 000 euroa kuukaudessa myöhästymiskorkojen vuoksi). Ehdotetut määrät ovat luonnollisesti enimmäismääriä ja niiden maksaminen riippuu Tadžikistanin viranomaisten ja komission välisistä neuvotteluista. Näissä neuvotteluissa on myös sovittava, kuinka paljon ja milloin Tadžikistan vähentää nettovelkaansa

---

1 EYVL L 322, 25.11.1997, s. 37.

2 Venäjän kriisi ja sen vaikutukset uusiin itsenäisiin valtioihin ja Mongoliaan, KOM (1999) 8 lopullinen, 20.1.1999.

yhteisölle, ottaen huomioon, kuten Armenian ja Georgiankin tapauksissa, että maalla on käytettävissään vuosierissä maksettava avustusosuus.

Tuen lainaosuus rahoitetaan yhteisön hankkimalla rahoituksella markkinoilta, ja rahoitus taataan yleisestä talousarviosta. Yhteisö myöntää lainaa edelleen tuensaajavaltioille. Varainhankinta- ja luotonantotoimet vastaavat täysin toisiaan, eikä toimenpiteeseen sisälly kaupallista riskiä Euroopan yhteisölle. Takuurahastomekanismin mukaisesti tuensaajavaltioille yhteismäärältään enintään 75 miljoonan euron suuruisten lainojen tarjoamispäätöksen vuoksi rahastoon on varattava enintään 10,5 miljoonaa euroa ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takauksiin vuodelle 1999 tarkoitetuista talousarviovaroista.

Tuen avustusosuuden osalta ja vaikuttamatta budjettivallan käyttäjän toimivaltaan, komissio katsoo, että tämä osuus poikkeuksellisesta tuesta on toteutettava vuosina 2000–2004 viidessä samansuuruisessa vuosierässä, joiden määrä on enintään 7 miljoonaa euroa, vuosien 2000–2006 rahoitusnäkymien 4 otsakkeen asettamissa rajoissa.

Sen varmistamiseksi, että EU:n yleinen politiikka on johdonmukaista Tadžikistania kohtaan, tämän päätöksen tekemisen jälkeen tehdään päätös rauhanprosessin riittävästä edistymisestä ja erityisesti vaalien järjestämisestä, joiden perusteella Tadžikistanille annettava poikkeuksellinen rahoitusapu voidaan panna välittömästi täytäntöön.

Näin ollen komissio pyytää neuvostoa hyväksymään ehdotetut muutokset ja sallimaan, että Tadžikistan saa etua voimassa olevasta neuvoston päätöksestä N:o 97/787/EY Armenian ja Georgian ohella.

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

poikkeuksellisen rahoitustuen myöntämisestä Armenialle ja Georgialle tehdyn neuvoston päätöksen N:o 97/787/EY muuttamisesta laajentamalla se koskemaan Tadžikistania

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 308 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotukset[3],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[4],

sekä katsoo, että

(1) 17 päivänä marraskuuta 1997 tehdyssä neuvoston päätöksessä N:o 97/787/EY säädetään poikkeuksellisen rahoitustuen myöntämisestä Armenialle ja Georgialle[5],

(2) päättäessään poikkeuksellisen rahoitustuen myöntämisestä Armenialle ja Georgialle neuvosto päätti myös harkita samanlaista toimenpidettä Tadžikistanin hyväksi heti, kun olosuhteet sen sallisivat,

(3) Tadžikistan on ryhtynyt merkittäviin poliittisiin ja taloudellisiin uudistuksiin sekä pyrkii merkittävästi toteuttamaan markkinatalousjärjestelmää,

(4) on odotettavissa, että yhteisön ja Tadžikistanin välille kehittyy kaupallisia ja taloudellisia siteitä; Tadžikistan täyttää Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden kanssa tehtävän kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen kelpoisuusehdot ja on esittänyt virallisen pyynnön saada tällaisen sopimuksen mukaiset etuudet mahdollisimman nopeasti,

(5) Tadžikistan sopi Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa kesäkuussa 1998 kolmivuotisesta tehostetusta rakennesopeutusohjelmasta (Enhanced Structural Adjustment Facility, ESAF),

(6) Tadžikistanin viranomaiset ovat virallisesti sitoutuneet suorittamaan kaikki jäljellä olevat rahoitusvelvoitteensa yhteisölle ja Tadžikistan varmistaa jäljellä olevien yhteisön saatavien velanhoidon vähimmäistason,

---

3 KOM (97) 24 lopullinen, EYVL C 95, 24.3.1997, s. 64–65 - 1997/0028/CNS ja KOM(99) xxx lopullinen, (EYVL C).

4 EYVL C

5 EYVL L 322, 25.11.1997, s. 37.

(7) Tadžikistanin viranomaiset ovat virallisesti pyytäneet yhteisöltä poikkeuksellista rahoitusapua,

(8) Tadžikistanin tulotaso on matala ja sen taloudellinen, sosiaalinen ja poliittinen tilanne on erityisen kriittinen; maa voi saada Maailmanpankilta ja IMF:ltä lainoja erittäin edullisin ehdoin,

(9) yhteisön edullisin ehdoin myöntämä rahoitustuki, jota annetaan pitkäaikaisten lainojen ja suorien avustusten muodossa, on tarkoituksenmukainen keino auttaa tuensaajamaata tässä kriittisessä vaiheessa,

(10) myönnettävä tuki on sekä lainan että avustuksen osalta erittäin poikkeuksellinen eikä sen vuoksi muodosta ennakkotapausta tulevaisuutta varten,

(11) avustusosuuden sisällyttäminen rahoitustukeen ei rajoita budjettivallan käyttäjän valtuuksia,

(12) tätä rahoitustukea hallinnoi komissio,

(13) päätöstä täytäntöönpantaessa komissio ottaa asianmukaisella tavalla huomioon Tadžikistanin sisäisessä rauhanprosessissa saavutetun edistyksen ja erityisesti sen, että maassa on järjestetty vaalit hyväksyttävissä olosuhteissa,

(14) komissio on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa ennen ehdotuksensa jättämistä,

(15) perustamissopimuksessa ei ole muuta tämän päätöksen tekemiseen valtuuttavaa määräystä kuin 308 artikla,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Muutetaan 17 päivänä marraskuuta 1997 tehty neuvoston päätös N:o 97/787/EY seuraavasti:

1. Muutetaan 1 artiklaa seuraavasti:

(i) korvataan kohdat yhdestä kolmeen seuraavalla tekstillä:

"Yhteisö myöntää Armenialle, Georgialle ja Tadžikistanille pitkäaikaisten lainojen ja suorien avustusten muodossa poikkeuksellista rahoitustukea."

"Tuen koko lainaosuus on pääomaltaan enintään 245 miljoonaa euroa, pisin mahdollinen laina-aika 15 vuotta ja lyhennyksetön aika kymmenen vuotta. Komissiolla on tätä varten oikeus ottaa Euroopan yhteisön puolesta lainaksi tarvittavat varat, jotka annetaan tuensaajavaltioiden käyttöön lainojen muodossa."

"Tuen avustusosuus koostuu enintään 130 miljoonan euron määrästä kaudella 1997–2004 ja 24 miljoonan euron vuosittaisesta

enimmäismäärästä. Vuosittaiset avustukset ovat käytettävissä siltä osin kuin tuensaajavaltioiden nettovelka yhteisölle on vähentynyt huomattavasti."

2. Korvataan 3 artiklan 1 kohta seuraavalla tekstillä:

"1. Jollei 1 artiklan 4 kohdan ja 2 artiklan säännöksistä muuta johdu, komissio antaa kullekin maalle tarjotun lainan kokonaismäärän käytettäväksi avustuksen ensimmäisen erän kanssa. Komissio antaa loput avustusosuudesta käytettäväksi peräkkäisinä erinä, ellei samoista säännöksistä muuta johdu."

3. Korvataan 5 artiklan 2 kohta seuraavalla tekstillä:

"2. Neuvosto tarkastelee tämän päätöksen siihenastista soveltamista komission antaman laaja-alaisen kertomuksen perusteella viimeistään ennen 31 päivää joulukuuta 2004."

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

TAKUURAHASTON VAROJEN HANKKIMISEKSI TARVITTAVAT TALOUSARVIOVARAT VUONNA 1999 JA LAINAVARAUKSEN MARGINAALI JA LAINATAKAUKSET YHTEISÖN ULKOPUOLISTEN MAIDEN HYVÄKSI

(miljoonaa euroa)

Toimenpiteet	**Laskenta-perusteet**[6]	**Rahaston varojen hankkiminen**[7]	**Varauksen sisältämä marginaali** 346,0 [8]
Päätetyt toimenpiteet			
EIP/Uudet valtuutukset[9]			
KIE	872,9	122,2	223,8
Aasian ja Lat. Amerikan kehitysmaat	218,1	30,5	193,3
Etelä-Afrikka	143,5	20,1	173,2
Välimeren maat	351,4	49,2	124,0
EJTM	38,5	5,4	118,6
Bosnia	42,0	5,9	112,7
EIP/Aiemmat pöytäkirjat[9]			
Syyria	-30	-4,2	116,9
Makrotaloudellinen rahoitusapu			
Albania III	20	2,8	114,1
Bosnia I	20	2,8	111,3
Ehdotetut toimenpiteet			
EIP/Turkki[10]	105	14,7	96,6
EIP/Kroatia [11]	35	4,9	91,7
Makrotaloudellinen rahoitusapu			
Bulgaria IV[12]	100	14,0	77,7
Romania IV [12]	200	28,0	49,7
EJTM II[12]	50	7,0	42,7
Tadžikistania [12]	75	10,5	32,2

6 Varojen hankkimisen perusta lasketaan käyttämällä asiaankuuluvaa takuun kateprosenttia, joka on 70 prosenttia (EIP:n lainojen uudet valtuutukset), 75 prosenttia (EIP:n lainojen vanhat pöytäkirjat) tai 100 prosenttia (makrotaloudellisen avun lainat).

7 31 päivänä lokakuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY, EURATOM) N:o 2728/94 säädettyjen rahaston varojen hankkimista koskevien sääntöjen mukaisesti. Koska rahasto saavutti tavoitemääränsä 31 päivänä joulukuuta 1997, uusien toimenpiteiden varausaste on alennettu 14 prosenttiin.

8 Kolmansien maiden lainavarauksen ja lainatakuiden määrä vuonna 1999 rahoitusnäkymien mukaan.

9. Vuonna 1999 allekirjoitettavaksi suunniteltujen lainojen vuosittaiset määrät ja rahastoon jo hankittujen määrien korjaukset varsinaisten allekirjoitusten huomioimiseksi vuoden 1998 lopussa: siirto 5/99 takuurahastoon.

10 Ehdotus neuvoston asetukseksi rahoitusyhteistyötä koskevan erityistoimen täytäntöönpanosta Turkin hyväksi (KOM (1995)389/3).

11 Euroopan yhteisön ja Kroatian välinen yhteistyösopimus (SEC(95) 180/lopull.).

12 Komission ehdotus.

RAHOITUSSELVITYS

1. TOIMENPITEEN NIMI

Poikkeuksellisen rahoitustuen myöntäminen Tadžikistanille.

2. BUDJETTIKOHDAT

– Rahoitustuen avustusosuus

Budjettikohta B7-531: Poikkeuksellisen rahoitustuen myöntäminen Armenialle, Georgialle ja Tadžikistanille.

– Tuen lainaosuus

Budjettikohta B0-213: Euroopan yhteisön takuu yhteisön sopimille lainaohjelmille rahoitustuen myöntämiseksi Itsenäisten valtioiden yhteisön maille.

3. OIKEUSPERUSTA

Perustamissopimuksen 308 artikla.

4. TOIMENPITEEN KUVAUS

4.1 Yleinen tavoite

a) Toimenpiteen kuvaus

Myönnetään tuensaajamaalle enintään 75 miljoonan euron suuruisen yhteisön lainan (joka rahoitetaan yhteisön varainhankinnalla kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta) ja enintään 35 miljoonan euron suuruisen avustuksen (joka rahoitetaan yleisestä talousarviosta), joilla tuetaan hallituksen pyrkimyksiä uudistaa talousjärjestelmää, hillitä jo laajalle levinnyttä köyhyyttä ja vahvistaa käynnissä olevaa rauhanprosessia.

b) Toimenpiteen perustelu

Tuensaajavaltioiden taloudellisten uudistusten kestävä kehitys riippuu suuresti virallisista lähteistä edullisin ehdoin saatavasta ulkopuolisesta rahoitustuesta.

4.2 Toimenpiteen kesto ja sen uudistamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Avustuksen osalta vuodet 2000–2004.

Lainan osalta vuodet 1999–2014.

5. MENOJEN JA TULOJEN LUOKITUS

5.1 PAKOLLISET/EI-PAKOLLISET MENOT

– *Avustusosuus:* ei-pakollinen.

– *Lainaosuus:* pakollinen.

5.2 Jaksotetut/Ei-jaksotetut määrärahat

– *Avustusosuus:* jaksotettu.

– *Lainaosuus:* jaksotettu.

6. MENO- TAI TULOLAJI

– Suora avustus (100 prosenttinen tuki), joka maksetaan peräkkäisinä vuosi- tai puolivuotiserinä.

– Talousarviotakuun mahdollinen käyttöönotto yhteisön varainhankinnalle, joka on tarkoitettu lainan rahoittamiseen.

– Yhteisön avustusta ei makseta takaisin. Lainaosuus maksetaan takaisin.

7. RAHOITUSVAIKUTUS

7.1 Toimenpiteen kokonaiskustannusten laskentamenetelmä (yksittäisten ja kokonaiskustannusten välinen suhde)

a) Laskentamenetelmä

Tarpeelliseksi katsotun tuen määrän arviointi perustuu nykyisiin arvioihin tuensaajamaan jäljellä olevista ulkoisista rahoitustarpeista.

Rahoitustuen lainaosuuden osalta ehdotetaan laskennallisen tilierän käyttämistä, koska tämän budjettikohdan todellisen tarpeen määrää ja ajoitusta ei voida laskea etukäteen ja koska on odotettavissa, että tätä talousarviotakuuta ei tarvita.

b) Toimenpiteen vaikutus interventioluottoihin

Rahoitustuen avustusosuutta vastaavan erän mahdollinen käyttöönotto riippuu tiettyjen toimintaehtojen noudattamisesta, joista sovitaan tuensaajamaan viranomaisten kanssa.

Rahoitustuen lainaosuuden talousarviotakuuta vastaava erä otetaan käyttöön ainoastaan, jos takuun maksua todella vaaditaan.

7.2 Kustannuserittely - Maksusitoumus- ja maksumäärärahojen aikataulu

(i) *Avustukset*

Menojen rahoitus varmistetaan vuosittaisilla tai puolivuosittaisilla erillä vuodesta 2000 eteenpäin vuosien 2000–2006 uusien rahoitusnäkymien 4 otsakkeen asettamissa rajoissa.

Määrärahoille ehdotetaan seuraavaa aikataulua (käypää miljoonaa euroa):

	2000	2001	2002	2003	2004
Maksusitoumus-määrärahat	7	7	7	7	7
Maksumäärärahat	7	7	7	7	7

(ii) *Mikäli talousarviotakuuta vaaditaan maksettavaksi*

– Turvautuminen takuurahastoon, joka perustettiin 31 päivänä lokakuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 2728.

– Mikäli takuurahastossa ei ole riittävästi varoja, lisämaksut suoritetaan siirtämällä talousarviosta:

- takuuvarauksessa jäljellä olevia varoja
- talousarvioon myöhään tulleita maksuja, joiden osalta budjettitakuu on aktivoitu (varainhoitoasetuksen 27 artiklan 3 kohdan nojalla)
- käytettävissä oleva marginaali rahoitusnäkymien neljännen otsakkeen enimmäismäärän tai siihen sisältyvän siirtomäärärahan puitteissa.

– Täyttääkseen velvoitteensa komissio voi väliaikaisesti varmistaa velanhoidon sen omasta kassasta saatavilla varoilla. Siinä tapauksessa sovelletaan 29 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY, EURATOM) N:o 1552/89 12 artiklaa.

8. PETOSTENVASTAISET TOIMENPITEET

Varat maksetaan suoraan tuensaajamaan keskuspankille vasta kun komissio on talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan ja oltuaan yhteydessä Kansainväliseen valuuttarahastoon (IMF) ja Maailmanpankkiin varmistanut,

että kyseisessä maassa toteutetut makrotaloudelliset toimintaohjelmat ovat tyydyttäviä ja että avun myöntämiseen liittyvät erityisehdot täyttyvät.

Tämän päätöksen nojalla suoritettavat rahoitustukitoimet ovat asianomaisten komission yksiköiden ja tilintarkastustuomioistuimen valvonnassa, ja valvontakäyntejä tehdään paikan päällä tarpeen vaatiessa.

9. KUSTANNUSTEHOKKUUSANALYYSI

9.1 Erityiset ja määrälliset tavoitteet

Tuki edistää maan siirtymistä markkinatalouteen, koska se tukee tuensaajamaan makrotaloudellisia uudistuspyrkimyksiä ja täydentää kansainvälisen yhteisön maalle tarjoamaa rahoitusta Kansainvälisen valuuttarahaston tukeman ohjelman puitteissa. Lisäksi maan sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen paraneminen auttaisi ratkaisevalla tavalla vahvistamaan rauhanprosessia maassa.

Tuki auttaa maata myös hoitamaan jäljellä olevia ulkoisia rahoitusvelvoitteitaan, erityisesti yhteisölle. Näiden jäljellä olevien rahoitusvelvoitteiden määrä on tällä hetkellä 74 miljoonaa euroa (ml. maksurästit ja myöhästymiskorot).

Kyseinen tuki maksetaan ainoastaan, mikäli tuensaajavaltio on suorittanut taloudelliset velvoitteensa täysimääräisinä yhteisölle.

9.2 Toimenpiteen perusteet

– Tadžikistanin mahdollisuudet saada lisärahoitusta kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta ovat jo rajalliset, ja maa on käyttänyt jo runsaasti rahoitusta kiintiöönsä nähden.

– Toimenpiteen toteuttamisessa käytettävien menettelytapojen valinta

  - Vaikean sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen sekä erittäin häiriöalttiin maksutaseen vuoksi Tadžikistania olisi tuettava erittäin edullisin ehdoin myönnettävällä tuella.

  - Samanlainen tukiohjelma on jo hyväksytty Armenialle ja Georgialle (97/787/EY).

– Tärkeimmät epävarmuustekijät, jotka voivat vaikuttaa toimenpiteen tuloksiin

  - Taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen mahdollinen kielteinen kehitys koko alueella ja erityisesti tuensaajamaissa.

  - Sisäisten levottomuuksien jatkuminen.

9.3 Toimenpiteen seuranta ja arviointi

Kyseinen poikkeuksellinen tuki on luonteeltaan makrotaloudellista ja sen seuranta ja arviointi perustuvat siihen, että tuensaajavaltiot edistyvät tyydyttävästi IMF:n tukemien sopeutus- ja uudistusohjelmien toteutuksessa.

Komission yksiköt valvovat toimintaa tuensaajamaan viranomaisten kanssa sovittaviin todellisiin talouden ja rakennepolitiikan tunnuslukuihin perustuvan menetelmän avulla. Komissio siis jatkaa tiiviistä yhteistyötään IMF:n ja Maailmanpankin yksiköiden kanssa ja käyttää hyväkseen niiden arvioita tuensaajavaltion vakauttamis- ja uudistustyössä saavuttamasta edistyksestä.

Vuosikertomus, joka sisältää arvion toimenpiteen toteuttamisesta, toimitetaan Euroopan parlamentille ja Euroopan unionin neuvostolle päätösehdotuksen mukaisesti.

10. HALLINTOMENOT (TALOUSARVION PÄÄLUOKKA III, A-OSA)

Toimenpide on luonteeltaan poikkeuksellinen eikä sen perusteella lisätä komission henkilökunnan määrää.